

Äiti perheen projektipäällikkönä

Kirjallisuuskatsaus sukupuolittuneisiin hoivavastuisiin ja niiden taustatekijöihin

Sosiaalityön kandidaatintutkielma

Laatija:
Fanny Larres

22.12.2025
Turku

Kandidatutkielma

Oppiaine: Sosiaalityö

Tekijä: Fanny Larres

Otsikko: Äiti perheen projektipäällikkönä – Kirjallisuuskatsaus sukupuolittuneisiin hoivavastuisiin ja niiden taustatekijöihin

Ohjaaja: VTT Minna Tuominen

Sivumäärä: 35 sivua

Päivämäärä: 22.12.2025

Tässä kandidaatin tutkielmassa tarkastelen, miten kodin- ja lastenhoitoon liittyvät hoivaroolit ja -vastuut ovat jakautuneet suomalaisissa heteroperheissä naisten ja miesten välillä. Lisäksi tarkastelen Urie Bronfenbrennerin (1979) ekologisen systeemiteorian avulla, millaisia hoivan jakautumiseen liittyviä taustatekijöitä voidaan löytää tutkimusaineistosta. Tutkielman tavoitteena on tuoda esiin sukupuolittuneita työnjaon eroja perheiden arkisissa käytännöissä sekä antaa merkitystä kodeissa tehtävälle hoivatyölle.

Ekologisessa systeemiteoriassa on keskeistä tarkastella yksilön ja tätä ympäröivien ympäristöjen eli systeemien välistä vuorovaikutusta. Yksilöä ympäröivät systeemit koostuvat viidestä eri tasosta, joita ovat mikro-, meso-, ekso-, makro- ja kronosysteemit. Eri systeemitasot kattavat erilaisia tekijöitä muun muassa yksilö-, instituutio- ja yhteiskuntatasoilla. Teorian avulla pystyn jaottelemaan aineistosta havaittavia taustatekijöitä teorian mukaisesti eri tasoille.

Tutkimusmenetelmänä tutkielmassa käytän kuvailevaa ja integroivaa kirjallisuuskatsausta analysoimaan valikoitunutta tutkimusaineistoa. Aineisto koostuu kahdesta osasta, joista ensimmäinen keskittyy vastaamaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseen hoivan ajankohtaisista jaoista. Aineiston toinen osa koostuu tutkimusartikkeleista, joista olen pyrkinyt löytämään vastauksia toiseen tutkimuskysymykseen jakoihin liittyvistä taustatekijöistä.

Analyysin perusteella pystyin havaitsemaan, että kodin- ja lastenhoitoon liittyvät vastuut ovat sukupuolittuneita niin, että naisilla on päävastuu lähes kaikilla osa-alueilla. Etenkin lastenhoidossa naisilla on korostunut rooli, kun taas kodinhoidossa vastuut ovat jakautuneet hieman tasaisemmin. Toisaalta hoivavastuiden luonteet ovat erilaisia sukupuolten mukaan. Naisilla korostuneet hoivavastuut niin kodin kuin lastenhoidossa ovat pääsääntöisesti arjen uusintavia ja jatkuvia tehtäviä, kuten pyykinpesua tai lasten asioista huolehtimista. Miehillä korostuneet vastuut lastenhoidossa ovat sen sijaan useammin viihdykkeellisiä ja kasvatuksellisia, kuten rajojen asettamista tai lasten kanssa leikkimistä. Kodinhoidon osalta miehillä on päävastuut useammin satunnaisimmissa tehtävissä, kuten kodin huoltotöissä.

Hoivanjakoihin liittyvät taustatekijät ovat tulosten mukaan monitasoisia. Mikrosysteemitasolla keskeisessä asemassa jakojen taustalla on perheen sisäiset neuvottelut, vanhempien sosioekonomiset asemat, koulutus- ja tulotasot ja muut yksilölliset tekijät. Meso- ja eksosysteemien tasoilla hoivanjakoon vaikuttavat vanhempien työtilanteet, työn luonteet ja joustavuudet sekä muut julkiset palvelut, mutta myös näihin vaikuttavat poliittiset toimet, kuten perhevapaakäytänteet tai julkinen taloustilanne. Kaikki systeemit läpileikkaavat makro- ja kronosysteemitasot vaikuttavat muun muassa kulttuuristen vanhemmuusihanteiden ja sukupuolirooliodotuksien kautta hoivajakojen syntyyn sekä ylläpitämiseen.

Analyysini osoittaa, että perheiden arjen käytännöt ovat sukupuolittuneita ja niihin vaikuttavat moninaiset tekijät eri tasoilla. Jotta yhteiskunnassa päästäisiin kohti todellista tasa-arvoa ja tasavertaista vanhemmuutta, tulee sukupuolten väliseen työnjakoon keskittyä niin perheiden sisällä kuin laajemmin yhteiskunnassa.

Avainsanat: hoiva, lastenhoito, kotityöt, sukupuoli, vanhemmuus, ekologinen systeemiteoria

Tekoälyselvitys: Tutkielmassa on hyödynnetty Keenious-tekoälyselainta ja Turun yliopiston Volterin tekoälyavustajaa aineistonkeruussa ja ChatGPT:tä lähdeluettelon siistimisessä.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	3
2 Hoiva ja vanhemmuus	5
2.1 Sukupuolittuneet hoivakäytänteet aiemmissä tutkimuksissa	5
2.2 Mitä on hoiva?	6
2.3 Jaettu vanhemmuus kulttuurisena ideaalina	7
3 Ekologinen systeemiteoria	9
3.1 Mikrosysteemi	10
3.2 Mesosysteemi	11
3.3 Eksosysteemi	11
3.4 Makrosysteemi	11
3.5 Kronosysteemi	12
4 Tutkimusasetelma	13
4.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset	13
4.2 Menetelmät	13
4.3 Aineisto	14
5 Hoivan jakautuminen	17
6 Taustatekijöiden merkitys hoivan sukupuolittuneille eroille	21
6.1 Neuvottelut ja yksilölliset tekijät vaikuttavat mikrosysteemin tasolla.....	21
6.2 Työmarkkinat ja politiikka vaikuttavat meso- ja eksosysteemin tasoilla.....	23
6.3 Ihanteet, tavat ja normit vaikuttavat makro- ja kronosysteemin tasoilla.....	25
7 Johtopäätökset	28
Lähteet	31

1 Johdanto

Suomalaisessa perhekontekstissa puhutaan usein äidistä ja isästä tasavertaisina vanhempina, jotka osallistuvat niin lastenkasvatukseen, -hoitoon kuin kotitöihin. Ajatuksen tasolla on päästy yli ajatuksesta naisesta hoivaajan ja kasvattajan roolissa usean vuosikymmenen työn ansioista. Tasavertaisuuden saavuttaminen ei ole kuitenkaan niin suoraviivaista, koska tilastot osoittavat, että suomalaisissa kodeissa tehtävät kotityöt sekä lastenhoito ovat yhä sukupuolittuneita siten, että naiset hoitavat niistä valtaosan (Sorsa, Kuokkanen, Lehtonen & Berg 2025, 47). Äitien korostunut hoivavastuu ei kieli tasa-arvoisesta vanhemmuudesta, vaan ennemminkin sen ideaalista. Niin sukupuolten kuin vanhempien välinen tasavertaisuus on asia mihin pyritään, mutta joka voi olla todellisuudessa haastava saavuttaa.

Ongelmaksi koituu se, että tasa-arvoajattelussa pyritään keskittymään sukupuolten väliseen tasa-arvoon esimerkiksi työelämässä, poliittisessa päätöksenteossa ja koulutuksessa, mutta kotona luisutaan usein perinteisiin sukupuolirooleihin äitinä ja isänä. Vaikka kodin työurakka kertyy usein äideille, vastuuta tästä ei voida vierittää isien niskoille. Kyse on ajan saatossa muodostuneista sukupuoli- ja vanhemmuuskäsityksistä, jotka vaikuttavat yksilöiden kehitykseen vääjäämättä. Vakiintuneet käytännöt ovat rutiininomaisia ajattelutapoja, toimintamalleja ja itsestäänselvyyksiä, joita ei välttämättä edes sanallisteta tai pohdita (Närvi, Miettinen, Kinnunen, Lammi-Taskula & Saarikallio-Torp 2024, 12; Salmi-Lammi-Taskula 2015 ja Korvajärvi & Heiskanen 2019). Tilanne ei kuitenkaan ole lopullinen, vaan mahdollisuus tasa-arvoiseen muutokseen on olemassa. Sen eteen täytyy kuitenkin tehdä aktiivisesti töitä niin yksilö- kuin yhteiskuntatasolla.

Sosiaalipoliittisten päätösten vaikutukset näkyvät suomalaisten perheiden rakentumisena ja toimintana, mikä luo hoivan todellisuutta. Esimerkiksi vuonna 2022 voimaan tullut perhevapauudistus oli merkittävä tasa-arvopoliittinen muutos, jonka tarkoituksena oli tehdä äideistä ja isistä tasavertaisia vanhempia järjestelmätasolla. Nyt myös isät saivat mahdollisuuden pitää yhtäläisen määrän perhevapaata äiteihin nähden. Uudistuksen tavoitteena oli kannustaa perheitä jakamaan lasten hoitoa vanhempien kesken, mikä myös mahdollistaisi äitien paluun työelämään nopeammin. (Närvi ym. 2024.) Perhevapauudistus toimii konkreettisena mahdollisuutena edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ihmisten arjessa. Uudistuksen myötä perheissä on laajemmat mahdollisuudet jakaa hoivavastuitaan tasapuolisemmin, mikä edistäisi sukupuolittuneiden käytäntöjen rikkoutumista.

Sisäistettyjen toimintamallien ja käytäntöjen todellinen muuttaminen vaatii jatkuvaa työskentelyä. Hoivan merkitykset sekä hoiva toimintana ovat kulttuuristen ja yhteiskunnallisten normien rakentamia ja ylläpitämiä. Siksi hoivaroolien tarkastelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, millaisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta ymmärrys hoivasta ja hoivarooleista on rakentunut. Ymmärtääkseen hoivan jakautumista perheissä, tulee tiedostaa niihin vaikuttavia moninaisia tekijöitä niin yksilöllisten tekijöiden, perhesuhteiden, instituutioiden kuin kulttuuristen ja ajallisten tekijöiden kautta. Siksi tässä tutkielmassa peilaan sukupuolittuneita rooleja heteroperheissä psykologi Urie Bronfenbrennerin (1979) ekologiseen systeemiteoreettiseen viitekehykseen, joka antaa monipuolista tietoa hoivan rakentumisesta eri ulottuvuuksilla. Viitekehys auttaa rakentamaan kokonaiskuvaa siitä, miten ja miksi perheen sisäiset suhteet sekä laajemmat yhteiskunnalliset rakenteet muovaavat hoivan jakautumista naisten ja miesten välillä.

Tutkielman tarkoituksena on tuoda näkyväksi sukupuolittuneita eroja suomalaisten perheiden hoivakäytännöissä, jotka ovat ristiriidassa yleisen tasa-arvoymmärryksen kanssa. Lisäksi tutkielma pyrkii kirjallisuuskatsauksen keinoin luomaan monipuolisen kokonaisuuden roolijakoihin johtaneista taustatekijöistä 2020-luvun Suomessa. Se, miten perheissä ilmennetään sukupuolirooleja vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuden tasa-arvon ilmentymiselle. Lapset peilaavat tulevaisuuden aikuisina omien vanhempiensa käytöstä, minkä seurauksena epätasa-arvosta voi tulla itseään toistava yhtälö.

2 Hoiva ja vanhemmuus

2.1 Sukupuolittuneet hoivakäytänteet aiemmissä tutkimuksissa

Sukupuolittuneita käytäntöjä, rooleja, velvollisuuksia sekä vastuita on tutkittu melko laajasti eri näkökulmista niin kansallisesti kuin maailmanlaajuisesti. Suomalaisissa tutkimuksissa on korostuneet niin perhepoliittisten päätösten kuin kulttuuristen normien vaikutukset sukupuolittuneisiin kodin- ja lastenhoidon jakoihin. Tarkemman tarkastelun kohteena ovat olleet muun muassa vanhempainvapaakäytännöt ja niiden jakautuminen (esim. Salmi & Närvi 2017) sekä lastenhoitopalveluiden ja sosiaalietuuksien muutoksien vaikutukset äidin työssäkäyntimahdollisuuksiin (Salonen & Koivisto 2024). Tutkimuksissa toistuvat samankaltaiset johtopäätökset. Kodin- ja lastenhoitovastuut näyttävät sukupuolittuneina käytäntöinä, joissa äidit kantavat suurimman vastuun etenkin lastenhoidosta ja siihen liittyvistä käytännöistä isiin verrattuna. (esim. Otonkorpi-Lehtoranta, Salin, Hakovirta & Kaittila 2021.)

Etenkin 2020-luvulla tutkimuksen kohteeksi on noussut eri kansallisten sekä globaalien muutosten vaikutukset sukupuolirooleihin. Hoivavastuiden jakautumisen muutosta on tutkittu esimerkiksi korona-aikana, jolloin pandemian tuomat muutokset haastoivat vanhempien mahdollisuuksia yhdistää lisääntyntä kodin- ja lastenhoitoa työelämän kanssa. Vanhemmat kokivat, että korona-aikana työ- ja perheroolit hämärtyivät ja rajat rikkoutuivat lisääntyneen etätyön vuoksi. Otonkorpi-Lehtorannan, Salinin, Hakovirran ja Kaittilan (2021) tutkimus osoitti, että pääsääntöisesti äidit huolehtivat lisääntyneestä lastenhoidontarpeesta korona-arjessa ja kokivat sen häiritsevän omaa työntekoaan. (Otonkorpi-Lehtoranta ym. 2021.) Toisaalta Karjalaisen (2021, 554) samankaltaisessa korona-ajan etätyötä ja sukupuolta käsittelevässä tutkimuksessa miehet mainitsivat naisia useammin perhevastuun kasvun, kuitenkin lähinnä lasten päiväkotiiin viemisessä ja hakemisessa. Naiset sen sijaan viittasivat enemmän kasvaneeseen kodinhoitoon, kuten ruoanlaittoon ja pyykinpesuun (Karjalainen 2021, 555).

Vaikka sukupuolittuneita rooleja on tutkittu paljon, kohdistuvat havainnot enemmän sukupuolten välisten erojen näkyväksi tekemiseen kuin laajemmin niihin johtaneisiin taustatekijöihin. Täten näkökulmani pyrkii tarkastelemaan tarkemmin, millaisten yksilö-, instituutio- sekä yhteiskuntatasojen ja kulttuuristen tekijöiden takia perheiden käytännöt pohjautuvat sukupuolittuneisiin rooleihin.

2.2 Mitä on hoiva?

Kun tarkastellaan kodin käytäntöjä, on oleellista huomioida perheen hoivan jakautuminen vanhempien kesken. Hoivaa voidaan pitää kattokäsitteenä, jonka määrittelemisessä pystyy erottelemaan niin psyykkisen, fyysisen kuin sosiaalisen ulottuvuuden. Hoivaa käsitteenä pidetään monitulkintaisena ja laajana, eikä sillä ole vakiintunutta tietoteoreettista perustaa. Tämän vuoksi käsitteen määrittely voi olla haastavaa. (Sihto & Vasara 2023.) Siitä huolimatta suurella osalla ihmisistä on oma ymmärryksensä siitä, mihin hoivalla viitataan. Hoiva-sanankäyttö Suomessa levisi 1980-luvulla osana naistutkimusta, jolloin hoivalla viitattiin naisten palkattoman huolenpidon yhteiskunnalliseen arvoon. Hoivan asema voi kuitenkin vaihdella yksilön elämänsä kuluksa hoivan antajasta hoivan saajaan – lapsuudesta vanhuuteen. Hoivan monitulkintaisuuden vuoksi se voidaan nähdä monella eri tavalla, kuten huolenpitona, apuna, tunteina tai tekoina, jotka vaikuttavat jokaisessa elämänvaiheessa. (Sihto & Vasara 2023.) Lisäksi hoivassa yhdistyvät niin ennakointi, ajattelu kuin toiminta halutun lopputuloksen saavuttamiseksi, mikä tekee hoivasta monimutkaista (Lepistö 2023, 18; Tronto 2009, 108–110).

Hoivan määrittely on subjektiivista ja tulkinnanvaraista. Huomioitavaa on, että hoiva on kiinteä osa yhteiskunnan palvelujärjestelmää ja hyvinvointivaltion toimivuutta. Sitä pidetään myös yhtenä tasa-arvon mittarina. Suomalaisessa julkisessa keskustelussa hoivan käsite liitetään usein iäkkäiden palveluihin, kuten hoivapalveluihin tai hoivakoteihin, mutta myös lastenhoitoon. Tällaisessa kontekstissa julkisten palveluiden tarjoama hoiva liitetään ihmiselle välttämättömään ja fyysiseen hoitoon. Tällöin hoivaa ei ymmärretä osana ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia, jossa korostuvat ihmissuhde- ja tunnetaidot. Hoivaa pidetään myös uusintavana työnä, jolla tarkoitetaan esimerkiksi kotitöitä, joita tehdään arjessa jatkuvasti ja uudelleen. (Sihto & Vasara 2023.)

Hoivan käsitteellistäminen sekä sen työksi määrittäminen ovat olleet merkittäviä käännekohtia naisten näkymättömän työn näkyväksi tekemisessä. Ongelmaksi on silti koitunut, ettei kotona tehdylle palkattomalle uusintavalle työlle annetta sellaista painoarvoa, mitä se ansaitsisi. Kotona tehtävästä hoivatyöstä voi aiheutua tekijälle muun muassa väsymystä ja stressiä, jotka toimivat pitkäkestoisina elämää kuormittavina tekijöinä. (Lepistö 2023, 20; Anttonen & Zechner 2009, 20.) Nykyään hoivaan voidaan liittää myös metatyön-käsite, jolla tarkoitetaan näkymättömää työtä, jossa ennakoitaan, suunnitellaan ja organisoidaan perheen arjen ja elämän sujuvuutta (Lilja 2021; esim. Luukinen 2017, Offer 2014, Daminger 2019). Metatyö on osa hoivan

näkymätöntä toimintaa, jonka havaitseminen, saati työksi määrittelemisen on käytännössä vaikeaa.

Hoivan käsitteellä on tässä tutkielmassa suuri merkitys, sillä se kuvastaa sitä kotona tehtyä työtä, jonka jakautumista haluan tarkastella. Tässä tutkielmassa tarkoitan hoivalla niin kotona tehtyä fyysistä työtä, kuten siivousta, ruoanlaittoa, lastenhoitoa ja kasvatusta, kuin psyykkistä tunne- ja metatyötä. Hoivavastuu ilmaisee sitä, miten vastuut ja velvollisuudet kyseisiin askareisiin ovat jakautuneet suomalaisissa perheissä miesten ja naisten välillä.

2.3 Jaettu vanhemmuus kulttuurisena ideaalina

Aiemmassa tutkimuskirjallisuudessa äitien ja isien välistä tasajakoa arjen askareissa on kutsuttu jaetuksi vanhemmuudeksi (Terävä, Närvi, Lammi-Taskula & Eerola 2022; Vuori 2009). Ensimmäiset vanhemmuuteen liittyvät tasa-arvoyritykset tapahtuivat jo 1960-luvulla, kun Suomessa haluttiin mahdollistaa naisten osallistuminen työelämään, mutta samalla keskustelut isyydestä nousivat pinnalle (Terävä ym. 2022; Jallinaho 1983; Julkunen 1994; Forsberg 2005). Lisäksi tasavertaisuuden arvot poliittisessa päätöksenteossa, koulutuksessa ja työelämässä nousivat keskeisiksi yhteiskunnallisiksi teemoiksi vanhemmuuden rinnalla (Roskam, Gallée, Aguiar, ... Mikolajczak 2022). Jaetun, tasavertaisen vanhemmuuden näkökulmassa korostuvat isän aseman pohtiminen sekä isän osallistuminen perheen hoivatyöhön (Terävä ym. 2022; Hearn 2010; Hobson 2002). Viime vuosikymmeninä on edistetty sukupuolten välistä tasa-arvoa ansiotyössä sekä pyritty tasaamaan hoivan jakautumisen eroja. Myös jaettu vanhemmuus on noussut vanhemmuutta koskevaksi kulttuuriseksi ideaaliksi Suomessa ja muissa Pohjoismaissa (Gregorjew & Eerola 2025; Eerola 2018; Lammi-Taskula 2017). Tasavertainen vanhemmuus toimii keskeisenä lähtökohtana sukupuolten väliselle tasa-arvolle niin perheiden sisällä kuin laajemmin yhteiskunnassa.

Jaetun vanhemmuuden käsitteellä tarkoitetaan yleisesti puolisoitten tasavertaista osallistumista niin työ- ja perhe-elämään kuin lasten hoivaan ja kasvatukseen (Gregorjew & Eerola 2025; Gíslason & Símonardóttir 2018; Terävä ym. 2022). Vaikka mallissa tavoitellaan vanhempien tasavertaista osallistumista perheen käytäntöihin, ei se tarkoita, että työnjako olisi aina täysin tasan. Ideaalin keskeisenä periaatteena on jakamisen mahdollisuus sekä vanhempien subjektiivinen kokemus tasapuolisuudesta ja reiluudesta (Gregorjew & Eerola 2025; Eerola 2018; Twamley & Faircloth 2023).

Perhe- ja vanhemmuustutkimuksiin on vakiintunut vanhemmuuskäytäntöjen käsite, jolla viitataan vanhempien toimintaan, valintoihin ja niitä koskeviin neuvotteluihin (Grigorjew & Eerola 2025; Terävä ym. 2022), mihin lukeutuvat kotityöt, lastenhoito sekä metatyö (Grigorjew & Eerola 2025; Eerola ym. 2021). Vanhemmuuskäytännöt ovat keskeinen tarkastelun kohde jaettua vanhemmuutta koskevassa tutkimuksessa. Oleellista on huomioida, että vanhemmuuskäytännöt muodostuvat toistojen kautta arjessa muidenkin käytäntöjen tavoin, vaikka ne ovat kuitenkin vahvasti kytkeytyneitä vanhemmuutta koskeviin normeihin ja ihanteisiin (Grigorjew & Eerola 2025; Lammi-Taskula 2007; Morgan 2011).

Sukupuolten välistä epätasa-arvoa on pyritty tasamaan lukuisin eri keinoin etenkin koulutuksessa ja työelämässä, mutta epäkohtia voidaan silti löytää. Yli 40 valtioon kohdistuneessa tutkimuksessa (Roskam ym. 2022) tarkasteltiin, miten äidit kokevat psyykkistä ahdistusta vanhemmuudesta maissa, joille on ominaista sukupuolten välinen tasa-arvo. Samoissa maissa on oletetusti vallalla myös jaetun vanhemmuuden ihanteet. Tutkimuksessa (Roskam ym. 2022) todettiin, että yksilölliset tasavertaisuuden arvot ja yhteiskunnan korkea sukupuolten välinen tasa-arvo ovat yhteydessä äitien korkeampiin uupumustasoihin. Nämä tulokset osoittavat sukupuolten välisen tasa-arvon paradoksin, jonka myötä epätasa-arvo on läsnä tietyissä vanhemmuuden osa-alueissa. (Roskam ym. 2022.) Tämä kyseenalaistaa jaetun vanhemmuuden ideaalin. Äideiltä odotetaan yhtäläistä panosta työelämässä, mutta lisäksi kotona vastuu kasautuu tämän harteille tasavertaisuuden periaatteesta huolimatta. Täten tasa-arvon ideaali ei ehkä olekaan levinnyt niin hyvin perheiden sisäisesti, kun voisi olettaa.

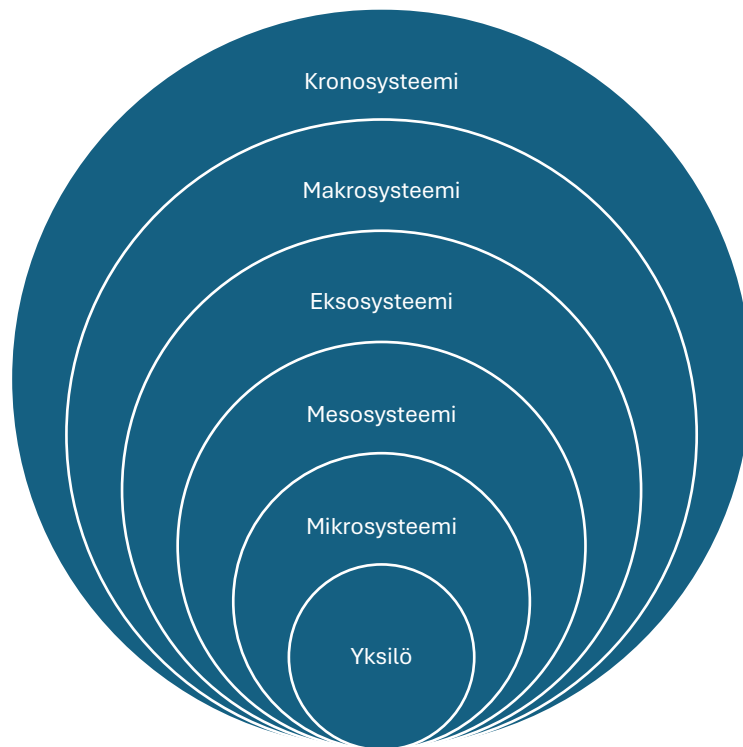
3 Ekologinen systeemiteoria

Sukupuolittuneita hoivarooleja ja -vastuita on mahdollista tarkastella monista eri näkökulmista. Tässä tutkielmassa käytän hyödykseni Bronfenbrennerin (1979) kehittämää ekologista systeemiteoriaa (ks. Kuva 1), joka avaa mahdollisuuden tarkastella ilmiöitä laaja-alaisesti mikro-, meso-, ekso, makro- ja kronosysteemien muodostamien ulottuvuuksien kautta. Teorian mukaan yksilö ja tätä ympäröivät ulottuvuudet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa toisiinsa, mikä muodostaa laajan kokonaisuuden. Kyseinen viitekehys tarjoaa kurkistusikkunan hoivan jakautumisen tarkastelemiseen monipuolisella tavalla, mikä on oleellista ilmiössä, jossa yksilöt ylläpitävät yhteiskunnan luomia tapoja, normeja ja käytäntöjä.

Systeemiteoreettisen ajattelun muodostuminen alkoi 1940- ja 1950-luvuilla hallintotieteiden ja psykologian aloilla, ja ajattelua muokkasi 1970-luvulla Ludvig von Bertalanffy argumentoimalla, että maailmassa on erot osien sekä kokonaisuuksien välillä (Kilpeläinen 2017; Payne 2005, 143). Yleisen systeemiteorian sosiaalinen, fyysinen, kulttuurinen ja emotionaalinen ulottuvuus sekä historiallinen ympäristö muodostavat toisiinsa vaikuttavan kokonaisuuden yhdessä luonnon kanssa (Kilpeläinen 2017; ks. esim. Raunio 2004, 26). Yleisessä systeemiteoreettisessa tarkastelussa on oleellista asioiden tarkastelu omassa kontekstissaan: huomiota halutaan kiinnittää systeemien välisiin yhteyksiin ja järjestelmien väliseen vuorovaikutukseen eikä niinkään yksilöön. Systeemien välisten vuorovaikutussuhteiden kautta voidaan luoda tietoa, joka auttaa muokkaamaan ja muuttamaan järjestelmiä. Yksi keskeinen systeemiajattelun piirre on, että se edellyttää eri tekijöiden yhteisvaikutuksen huomioimista. (Kilpeläinen 2017; Vienola 1995, 43–54; Payne 2005, 142–157.)

Psykologi Urie Bronfenbrenner kehitti 1970-luvulla ekologisen systeemiteorian, joka pyrkii selittämään yhä monimutkaisempia ilmiöitä (Marttinen 2021, 8; Gitterman & Germain 2008, 53; Healy 2014, 11). Ekologinen systeemiteoria eroaa yleisestä systeemiteoriasta siten, että siinä yhtälöön otetaan mukaan ympäristön merkitys yksilön elämässä. Teorian keskiössä ovat kolme oletusta, joiden mukaan 1) yksilö nähdään ympäristöön vaikuttavana aktiivisena toimijana, 2) ympäristö vaatii yksilöä mukautumaan sen ehtoihin sekä edellytyksiin ja 3) ympäristö koostuu erilaajuisista sisäkkäisistä kokonaisuuksista sekä niiden välisistä suhteista (Härkönen 2007, 26; Bronfenbrenner 1977, 187–249). Nämä sisäkkäiset kokonaisuudet Bronfenbrenner jaotteli viiteen eri tasoon: mikro-, meso-, ekso-, makro- sekä kronosysteemiin. Eri systeemien välisten suhteiden tarkasteleminen on olennaista, koska ihminen toimii jatkuvassa vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. (Marttinen 2021, 10; Bronfenbrenner 1977, 514–515.)

Kuva 1. Bronfenbrennerin (1979) ekologisen systeemiteorian tasot

3.1 Mikrosysteemi

Mikrosysteemin määritelmään kuuluvat kaikki yksilön ympäristöt, joissa tämä on aktiivisesti osallisena (Härkönen 2007, 28). Mikrosysteemi on yksilön lähin sosiaalinen ulottuvuus, johon kuuluvat esimerkiksi suhteet perheessä ja koulussa. Mikrotasolla keskiössä ovat henkilöiden väliset kaksisuuntaiset vuorovaikutussuhteet, jotka voivat vaikuttaa yksilön käytökseen ja uskomaan. Bronfenbrennerin (1979) mukaan tätä kaksisuuntaista vaikutusta tapahtuu kaikkien systeemien väleillä, mutta ne ovat voimakkaammillaan mikrotasolla. Bronfenbrenner (Härkönen 2007, 27; Bronfenbrenner 2002, 264) on lisännyt mikrosysteemin alkuperäiseen määritelmään sen olevan myös roolien, toimintojen sekä henkilöiden välisten suhteiden muoto. Tällöin henkilö kokee tietyssä fyysiset ja aineelliset piirteet omaavassa ympäristössä myös henkilön yksilölliset piirteet, joita ovat muun muassa persoonallisuudet, temperamentit ja käsitysjärjestelmät. Tämä lisäys luo vielä lisää syvyyttä jo valmiiksi moniulotteiseen teoriaan. Käsitejärjestelmällä tarkoitetaan yksilöiden opittuja käyttäytymis- ja käsitelmalleja, eli normeja ja tapoja, jotka siirtyvät sukupolvelta toiselle (Härkönen 2007, 32; Bronfenbrenner 2002), ja ne muovautuvat yhteiskunnan ja kulttuurin mukana (Härkönen 2007, 27–28; Härkönen 1991; 1996).

Esimerkiksi hoivaan liittyvät ajatukset ja käsitykset voidaan luokitella osaksi käsitejärjestelmiä, jotka vaikuttavat yksilöiden toimintaan mikrotasolla.

3.2 Mesosysteemi

Mesosysteemillä tarkoitetaan kahden tai useamman ympäristön välisiä yhteyksiä sekä prosesseja mikrosysteemissä. (Härkönen 2007, 30; Bronfenbrenner 2002, 264). Mesosysteemi siis koostuu ympäristöjen välisistä suhteista, joissa yksilö on itse myös osallisena (Härkönen 2007, 30; Saarinen ym. 1994, 89). Mesojärjestelmiä tarkasteltaessa on olennaista huomioida niiden saman- tai erisuuntaisuus, jolla viitataan siihen, miten suhteiden yhteisvaikutus vaikuttaa yksilön elämään (Härkönen 2007, 30). Tällainen mikrosysteemien välinen suhde voisi olla esimerkiksi työpaikan suhtautuminen perhevapaiden pitämiseen, joka voisi olla joko positiivista tai negatiivista, täten tukien tai heikentäen yksilön elämää.

3.3 Eksosysteemi

Eksosysteemi koostuu myös kahden tai useamman ympäristön yhteyksistä ja prosesseista. Eksosysteemi eroaa mesosysteemistä kuitenkin siten, että siinä henkilö ei ole osana kaikkia näitä ympäristön välisiä suhteita. Silti nämä eri yhteydet muiden ympäristöjen välillä vaikuttavat yksilöön joko välillisesti tai välittömästi. (Härkönen 2007, 31; Bronfenbrenner 2002, 264–265.) Toisaalta eksosysteemi voi muodostua myös ympäristöjen vuorovaikutuksesta, joista missään henkilö ei ole itse osallisena, mutta ne silti vaikuttavat tämän mikrosysteemiin (Härkönen 2007, 31). Tällaisia voivat olla esimerkiksi työpaikka, perhepolitiikka, sosiaaliturvalainsäädäntö tai muut yhteiskunnalliset instituutiot. Eksosysteemissä on siis kyse laajoista ympäristöjen välisistä vuorovaikutussuhteista, jotka vaikuttavat henkilön elämään jollain tapaa.

3.4 Makrosysteemi

Makrosysteemin voi ajatella olevan kaikki systeemit kattava kokonaisuus, joka sisältää muun muassa kulttuuriset arvot, normit, tavat ja lait, jotka vaikuttavat muihin ympäristöihin (Härkönen 2007, 32; Berk 200). Nämä makrosysteemin piirteet muovautuvat aina jonkin tietyn kulttuurin, alakulttuurin tai muun laajemman sosiaalisen kontekstin valossa. Täten esimerkiksi perhekäytänteet voivat vaihdella kulttuurisen kontekstin mukaan. Makrojärjestelmät muodostavat aiemmin mainitut mikrojärjestelmissä vaikuttavat käsitejärjestelmät, joita eri ympäristöt, kuten

perhe, työpaikka ja hallintorakenteet, siirtävät eteenpäin. (Härkönen 2007, 32; Bronfenbrenner 2002, 266.)

3.5 Kronosysteemi

Kronosysteemillä viitataan niin sanottuun aikasysteemiin, mikä tarkoittaa ympäristöjen ajan myötä tapahtuvaa kehitystä ja muutosta. Aikasysteemin muutoksilla ei ole suoraa vaikutusta yksilöön, mutta myös se pitää sisällään kaikki edellä mainitut systeemit. Toisaalta yksilön oma elämäntilanne ja sen muutokset ovat osa kronosysteemiä. (Härkönen 2007, 32; Bronfenbrenner 2002.) Kronosysteemin ulottuvuus heijastaa asioiden ja tilanteiden tarkastelemista ajassa, paikassa ja tietyssä historiallisessa kontekstissa, jotka vaikuttavat kaikkiin systeemeihin. Tätä voidaan peilata esimerkiksi siihen, että vuosikymmeniä sitten pidettiin itsestänselvyytenä, että naisen rooli oli pitää huolta kodista ja lapsista, kun taas 2000-luvulla vastuu näistä asioista on molemmilla vanhemmilla ja myös äitien työssä käyminen on osa arkea.

4 Tutkimusasetelma

4.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Vanhemmuuden tarkasteleminen on merkittävää sukupuolten välisen tasa-arvon mahdollistamiseksi tulevaisuudessa. Sisäistetyillä rooleilla on suuri merkitys oman toiminnan ilmentymisessä, minkä vuoksi sukupuolittuneita vastuita ja velvollisuuksia voi olla vaikea tunnistaa. Tämän tutkielman tarkoitus on tuoda esiin, miten naisten ja miesten hoivavastuut ovat jakautuneet Suomessa ja millaisia taustatekijöitä näiden roolien, velvollisuuksien sekä vastuidenjaon taustalta voidaan havaita. Sen vuoksi rajasin tutkimuskohteeksi ainoastaan äidin ja isän sisältämät heteroperheet, jotta voisin tarkastella sukupuolten välisiä eroja. Tutkielmassa haluan selvittää kahden tutkimuskysymyksen kautta:

1. Miten naisten ja miesten hoivavastuut jakautuvat Suomessa 2020-luvulla?
2. Millaisia tekijöitä sukupuolittuneiden jakojen taustalta voi löytää ekologisen systeemiteorian valossa?

4.2 Menetelmät

Tässä tutkielmassa tarkastelen naisten ja miesten välisiä hoivavastuiden jakoja perheissä kirjallisuuskatsauksen keinoin. Kirjallisuuskatsauksella tarkoitetaan tutkimusmenetelmää, jolla pyritään kehittämään, arvioimaan ja yhdistelemään jo olemassa olevia teorioita. Sen tarkoituksena on luoda kokonaiskuvaa jostain tietystä asiakokonaisuudesta kokoamalla yhteen tuloksia kirjallisuudesta, jotka ovat perustana uusille näkökulmille tai mahdollisille tutkimustuloksille. Kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa kolmeen erilaiseen tyyppiin, joita ovat kuvaileva ja systemaattinen kirjallisuuskatsaus sekä meta-analyysi. (Salminen 2011, 3–9.) Tässä tutkielmassa tulen käyttämään kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, koska sen käyttäminen antaa minulle mahdollisuuden käyttää laajasti monipuolista aineistoa.

Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta voidaan kutsua myös yleiskatsaukseksi, joka ei aseta tarkkoja raameja tutkimuksen teolle, mutta jolla pystytään kuitenkin kuvailemaan ja mahdollisesti luokittelemaan ilmiötä laaja-alaisesti. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa yhä

pienemmiksi osiksi – narratiiviseen, integroivaan ja kartoittavaan otteeseen. Tämä tutkielma on integroiva katsaus, koska se antaa minulle valmiudet tarkastella ja kuvata ilmiötä monipuolisesti. Integroiva ote mahdollistaa laajat ja eri näkökulmia huomioivat aineistot, sekä lisäksi siinä korostuu aiemman tutkimuksen kriittinen tarkastelu. (Salminen 2011, 3–9.) Kuvaileva kirjallisuuskatsaus toimii mainiona menetelmänä tälle tutkielmalle siksi, että sen avulla pystyn yhdistämään aineistoista löytyvää tietoa sukupuolittuneisiin jakoihin liittyvistä taustatekijöistä ekologisen systeemitieteen avulla.

4.3 Aineisto

Tutkimusaineisto koostuu niin kansallisista barometriselvityksistä kuin tutkimuskirjallisuudesta. Rajasin aineiston pääsääntöisesti suomalaiseen tutkimukseen, koska eri maissa vallitsevat erilaiset kulttuurisidonnaiset ja poliittiset käytännöt, joilla voi olla vaikutuksia hoivan jakautumiseen. Lisäksi rajasin tiedonhaun koskemaan kirjallisuutta, joka on toteutettu 2000-luvulla. Ajallinen rajaus on tarpeellinen siksi, että aiheeseen liittyvät yhteiskunnalliset muutokset, kuten perhe- ja tasa-arvopolitiikka sekä arvomaailmoja koskevat teemat, ovat olleet muutoksessa viime vuosikymmeninä. Tutkimuskohteekseni rajautuivat ainoastaan heteroperheet, joissa vanhempina ovat äiti ja isä. Tämä rajaus on tarpeen siksi, että perheiden moninaisuudet huomioiva tutkimus saattaisi heikentää juuri sukupuolten välisten erojen huomaamista.

Pyrin löytämään vastauksia ensimmäiseen tutkimuskysymykseen mahdollisimman ajankohtaisista, kattavista ja koko väestöä koskevista kyselytutkimuksista. Tällä perusteella Perhebarometri 2024, Tasa-arvobarometri 2024 sekä Tilastokeskuksen ajankäyttötutkimus vuodelta 2020–2021 valikoituivat osaksi tutkielman aineistoa. Näiden selvitysten pohjalta pyrin vastaamaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseen: miten naisten ja miesten hoivavastuut jakautuvat Suomessa 2020-luvulla? Väestöliiton Perhebarometri (Sorsa, Kuokkanen, Lehtonen & Berg 2025) toteutettiin verkkokyselylomakkeella ja se paneutuu muun muassa parisuhteiden arkeen sekä kotitöiden ja lastenhoidon jakautumiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta Tilastokeskuksen puhelinhaastatteluina ja verkkokyselyinä toteutettu Tasa-arvobarometri (Pietiläinen, Attila, Keski-Petäjä & Koivuranta 2025) sen sijaan tutkii, millaisia kokemuksia eri sukupuolilla on tasa-arvosta ja sen toteutumisesta esimerkiksi perheessä ja työelämässä. Tilastokeskuksen ajankäyttötutkimuksen (2022) avulla taas on kerätty tietoa suomalaisten ajankäytön rakenteesta. Ajankäyttötutkimukseen osallistuneet pitivät kirjanpitoa omasta ajankäytöstään

kahden vuorokauden ajan ja tiedot kerättiin talteen puhelinhaastatteluina. Koska nämä selvitykset mittaavat samankaltaisia teemoja eri lähtökohdista, niistä voi kerätä yhteen tuloksia tai löytää mahdollisia ristiriitoja hoivan jakautumisessa. Analysoin tutkielmassa selvityksistä teemoja, jotka liittyvät kodin- ja lastenhoitoon.

Etsin lisää tutkimuskirjallisuutta vastaamaan toiseen tutkimuskysymykseen: millaisia tekijöitä sukupuolittuneiden jakojen taustalta voi löytää ekologisen systeemiteorian valossa? Etsin aineistoa, joissa on havainnoitu hoivavastuiden jakautumiseen liittyviä taustatekijöitä. Jatkoin aineistonkeruuta Google Scholarissa, Finnassa ja Volterissa. Hakusanoina käytin muun muassa sanoja *hoiva*, *vanhemmuus*, *sukupuoli*, *kotityö*, *jaettu vanhemmuus*, *odotukset*, *äiti* ja *isä* sekä näistä sanoista yhdistyksiä ja katkaisuja. Etsin aineistoa myös Turun yliopiston tarjoaman Keenious -tekoälyselaimen avulla. Etsin artikkeleita, joiden aiheet ovat samankaltaisia Perhebarometri 2024 -aineistoon. Käytin myös Volterissa apunani tekoälyavustajaa, pyytämällä sitä etsimään minulle aineistoa sukupuolittuneista hoivarooleista, perhe- ja vanhemmuuskäytännöistä, jaetusta vanhemmuudesta ja tasa-arvosta perheiden sisällä. Saadakseni monipuolisempaa aineistoa, hain myös englanninkielistä kirjallisuutta Google Scholarissa hakusanoilla *family dynamics*, *parenting roles* ja *Finnish study*.

Silmäiltyäni hakutuloksia ja luettuani eri tutkimuksien johdantoja, valitsin aineistoksi lopulta yhteensä kymmenen tutkimusartikkelia aiemmin mainittujen kolmen suomalaisen barometriselvityksen rinnalle (ks. Taulukko 1). Loput tutkimusaineistosta valikoituivat siten, että niissä käsitellään hoivavastuita tai vanhemmuuskäytänteitä, ja että niistä on havaittavissa näihin liitettävissä olevia taustatekijöitä. Aineisto koostuu sekä laadullisilla että määrällisillä tutkimusmenetelmillä toteutetuista tutkimusartikkeleista. Kaikki aineistoksi valikoituneet artikkelit tarkastelevat ainoastaan Suomea, lukuun ottamatta Lütolfin (2025) tutkimusta, joka tarkastelee Suomen lisäksi myös neljää muuta maata.

Taulukko 1. Kirjallisuuskatsauksen aineisto

Tutkimuksen tekijät, nimi ja vuosi	Tutkimuksen toteutusmaa	Tutkimusmenetelmä
Anttila, A. (2012) Sukupuolitettu kotityönjako ja sosiokulttuuriset rakenteet	Suomi	Laadullinen analyysi
Eerola, P., Mustosmäki, A. & Pirskanen, H. (2025) Fathers on the 'night shift'? Understanding caring fatherhood through parents' interpretative reporters of night-time care. Teoksessa P. Eerola, K. Twamley, H. Pirskanen, & P. Romero-Balsas (toim.), Caring fathers in the global context	Iso-Britannia	Laadullinen analyysi
Grigorjew, E., & Eerola, P. (2025) Jaettu vanhemmuus pienten lasten äitien kertomana: Laadullinen pitkittäistutkimus	Suomi	Laadullinen analyysi
Halonen, J., Rintala, R., Sorkkila, M., Rönkä, A. & Aunola, K. (2021) Vanhempien käsitykset ihannevanhemman ominaisuuksista sekä yhteiskunnan asettamista ihanteista Suomessa	Suomi	Laadullinen ja määrällinen analyysi
Lütolf, M. (2025) The Balancing Act of Working Mothers and Caring Fathers. Impact of Family Policy on Egalitarianism in Families in Western Democracies	Sveitsi	Laadullinen analyysi
Miettinen, A. (2008) Kotityöt, sukupuoli ja tasa-arvo. Palkattoman työn jakamiseen liittyvät käytännöt ja asenteet Suomessa	Suomi	Määrällinen analyysi
Närvi, J. (2014) Määräaikainen työ, vakituinen vanhemmuus. Sukupuolittuneet työurat, perheellistyminen ja vanhempien hoivaratkaisut	Suomi	Laadullinen analyysi
Pietiläinen M., Attila H., Keski-Petäjä M. & Koivuranta S. (2025) Tasa-arvobarometri 2024	Suomi	Määrällinen analyysi
Saarikallio-Torp, M., Närvi, J., Miettinen, A. & Kinnunen, A. (2024) Neuvottelut lapsen hoivan jakamisesta. Teoksessa Kinnunen, A., & Lammi-Taskula J., Miettinen A., Närvi, J. & Saarikallio-Torp, M. (2024) Perhevapaat ja työn ja perheen yhteensovittaminen muuttuvassa työelämässä	Suomi	Määrällinen analyysi
Sevón, E., Malinen, K., Murtorinne-Lahtinen, M., Mykkänen, J., & Rönkä, A. (2016). Kumman vuoro? Kotityön ja vanhemmuuden jakamiselle annetut perustelut epätyypillisen työajan perheissä	Suomi	Laadullinen analyysi
Sorsa T., Kuokkanen S., Lehtonen N. & Berg V. (2025) Tahdotko? Suomalaisten parisuhteet, sinkkuus ja seksielämä. Perhebarometri 2024	Suomi	Määrällinen ja laadullinen analyysi
Tilastokeskus (2022) Naisten ja miesten kokonaistyöaika ensimmäistä kertaa samalla tasolla 2020–2021. Ajankäyttötutkimus	Suomi	Määrällinen ja laadullinen analyysi
Terävä, J., Närvi, J., Lammi-Taskula, J. & Eerola, P. 2022. Kuka hoitaa kotona? Teoksessa P. Eerola, K. Repo, M. Alasutari, K. Karila & J. Lammi-Taskula (toim.) Lasten hoidon ja varhaiskasvatuksen monet polut: Lasten, perheiden ja politiikan näkökulmia	Suomi	Määrällinen ja laadullinen analyysi

5 Hoivan jakautuminen

Viimeisen viiden vuoden aikana toteutetut tutkimukset (ks. Taulukko 2; Taulukko 3; Tilastokeskus 2022) tukevat aiempia tutkimustuloksia hoivan jakautumisesta perheissä – naiset kantavat suurimman vastuun kodin- ja lastenhoidosta. Oleellinen huomio on, että näin arvioivat sekä naiset että miehet (Sorsa ym. 2025, 62). Perheissä epätasaisesti jakautunut hoiva kuvastaa myös sitä, että enemmistö tasa-arvobarometriin (2025) vastanneista on sitä mieltä, ettei naisten ja miesten asema ole Suomessa tasa-arvoinen. Positiivista muutosta kohti tasa-arvoisempia perhekäytänteitä kuitenkin on, sillä erot kodin- ja lastenhoitoon käytetyssä ajassa ovat kaventuneet jonkin verran sukupuolten välillä vuosikymmenien aikana (Tilastokeskus 2022).

Taulukko 2. Vastaaja kokee omaavansa päävastuun lastenhoitoon liittyvästä tehtävästä (Sorsa ym. 2025; Pietiläinen ym. 2025)

	<i>Perhebarometri 2024</i>	<i>Perhebarometri 2024</i>	<i>Tasa-arvobarometri 2024</i>	<i>Tasa-arvobarometri 2024</i>
	<i>Naiset (%)</i>	<i>Miehet (%)</i>	<i>Naiset (%)</i>	<i>Miehet (%)</i>
<i>Lastenhoivaaminen tai -hoitaminen</i>	46	8	31	4
<i>Sairaana lapsen kanssa kotiin jääminen</i>	50	18	38	7
<i>Lasten kanssa leikkiminen</i>	32	15	30	37
<i>Yhteydenpito kouluun tai päiväkotiin</i>	69	12	70	8
<i>Lasten vaate- tai tarvikkehankinnat</i>	86	5	x	x
<i>Rajojen asettaminen lapsille</i>	23	20	x	x
<i>Lasten riitojen ja konfliktien selvittäminen</i>	39	10	x	x
<i>Lasten lääkärikäynneistä huolehtiminen</i>	74	11	x	x
<i>Lasten sosiaalisista menoista sopiminen</i>	72	7	x	x
<i>Lasten kuljetus päiväkotiin tai kouluun</i>	x	x	31	26
<i>Lasten kuljetus harrastuksiin</i>	x	x	30	37
<i>Lasten läksyistä huolehtiminen</i>	x	x	41	12

** Alkuperäiset tilastot sisältävät myös vastauskategoriat "puoliso/kumppani" / "aina tai yleensä kumppani", "molemmat yhtä paljon" / "minä ja kumppani yhtä usein", "lapsi/lapset", "muu kotitalouden jäsen" ja "EOS". Kyseiset kategoriat on jätetty pois, koska tutkielma pyrkii tuomaan esiin sukupuoliittuneita eroja koettujen päävastuiden jakautumisessa. Alkuperäisissä tutkimuksissa näitä on kuvattu vastausvaihtoehdoilla "aina tai yleensä minä" tai "vastaaja itse", jotka on muokattu taulukoihin kategorioiksi "perhebarometri naiset", "perhebarometri miehet", "tasa-arvobarometri naiset" ja "tasa-arvobarometri miehet".

Tutkimuksista (ks. Taulukko 2; Tilastokeskus 2022) ilmenee, että perheissä esiintyvä sukupuolten eriarvoisuus korostuu lastenhoitoon liittyvissä vastuissa. Ajankäyttötutkimuksessa (2022) ei ole kuitenkaan eritelty lastenhoitoon liittyviä osa-alueita erikseen niin kuin perhe- ja tasa-

arvobarometreissä. Suurimmat erot lapsiin liittyvissä vastuissa ovat yhteydenpito kouluun tai päiväkotiin, huolehtiminen lasten lääkärikäynneistä ja sosiaalisista menoista sekä lasten vaate- ja tarvikkehankinnat. Näistä naiset hoitavat jopa 69–86 prosenttia. Tyypillistä on, ettei miehillä ole mistään lastenhoitoon liittyvästä tehtävästä päävastuuta, mutta joillain osa-alueilla heillä on hieman korostuneempi rooli, kuten lasten kuljetuksessa päiväkotiin, kouluun tai harrastuksiin. (ks. Taulukko 2.)

Vanhempien välillä jaettu vastuu on yleisintä lasten kanssa leikkimisessä sekä rajojen asettamisessa. Toisaalta barometrien tulokset eroavat siinä, että tasa-arvobarometrin (2025) mukaan miehet kokevat leikkivastuun olevan itsellään enemmän kuin naiset. Perhebarometrissä (2025) sen sijaan naiset kokevat leikkimisvastuun olevan itsellään tuplaten miehiin verrattuna. (ks. Taulukko 2.) Joka tapauksessa tehtävien jakautumisesta voidaan huomata, että naisilla korostuu etenkin suunnittelua ja ennakointia vaativat vastuut, jotka kuluttavat ja vaativat henkistä mielitäytystä. Miehet sen sijaan tekevät useammin fyysiseksi luokiteltua työtä, kuten leikkimistä tai lasten kuljetusta. Selvityksistä ei kuitenkaan ilmene millä perusteilla tehtäviin on päädytty, ja onko miesten tehtäviin päädytty naisten metatyön tai tehtävien delegoinnin ansiosta.

Ajankäyttötutkimuksesta (2022) ilmenee, että miehet käyttävät lastenhoitoon enemmän aikaa kuin aiemmin, mutta silti huomattavasti vähemmän kuin naiset. Esimerkiksi vuosina 2009–2010 miehet käyttivät lastenhoitoon aikaa 10 minuuttia vuorokaudessa, kun vuosina 2020–2021 aikaa tähän käytettiin 13 minuuttia. Naiset sen sijaan käyttivät tähän aikaa keskimäärin 18 minuuttia vuorokaudessa. (Tilastokeskus 2022.) Jaettu vastuu on siis yleistynyt suomalaisvanhempien keskuudessa 2000-luvun aikana. Vaikka lastenhoidon päävastuu on pääsääntöisesti naisilla, ovat kodinhoitoon liittyvät tehtävät jakautuneet sukupuolten välillä tasaisemmin. Kodinhoitoon ja ansiotyöhön käytetty aika on ajankäyttötutkimuksen (2022) mukaan ensimmäistä kertaa lähes yhtä suurta sukupuolten välillä. Oleellinen muutos on, että miehet käyttävät enemmän aikaa kotitöihin ja vähemmän ansiotyöhön, mikä on muuttunut naisilla päinvastaiseksi. Tämä on tasoittanut ajankäytön aiempia eroja. (Tilastokeskus 2022.)

Taulukko 3. Vastaaja kokee omaavansa päävastuun kodinhoitoon liittyvästä tehtävästä (Sorsa ym. 2025; Pietiläinen ym. 2025)

	<i>Perhebarometri 2024</i>	<i>Perhebarometri 2024</i>	<i>Tasa-arvobarometri 2024</i>	<i>Tasa-arvobarometri 2024</i>
	<i>Naiset (%)</i>	<i>Miehet (%)</i>	<i>Naiset (%)</i>	<i>Miehet (%)</i>
<i>Ruonlaitto</i>	53	23	52	24
<i>Siivous</i>	58	14	48	13
<i>Pyykinpesu</i>	75	15	71	9
<i>Kodin huoltotyöt</i>	13	79	7	80
<i>Talousasiat</i>	32	41	23	37
<i>Isoja hankintoja koskeva suunnittelu</i>	18	29	x	x
<i>Yhteisen tekemisen suunnittelu</i>	50	10	x	x
<i>Lemmikkien hoito</i>	x	x	37	22
<i>Puutarha- ja pihatyöt</i>	x	x	28	30
<i>Jätehuolto</i>	x	x	21	38
<i>Teknologia-asiat</i>	x	x	18	59
<i>Kulkuneuvojen huolto</i>	x	x	5	88
<i>Päivittäisostokset</i>	x	x	34	28
<i>Ruokaostosten suunnittelu</i>	56	17	x	x

*** Alkuperäiset tilastot sisältävät myös vastauskategoriat "puoliso/kumppani" / "aina tai yleensä kumppani", "molemmat yhtä paljon" / "minä ja kumppani yhtä usein", "lapsi/lapset", "muu kotitalouden jäsen" ja "EOS". Kyseiset kategoriat on jätetty pois, koska tutkielma pyrkii tuomaan esiin sukupuolittuneita eroja koettujen päävastuuden jakautumisessa. Alkuperäisissä tutkimuksissa näitä on kuvattu vastausvaihtoehdoilla "aina tai yleensä minä" tai "vastaaja itse", jotka on muokattu taulukoihin kategorioiksi "perhebarometri naiset", "perhebarometri miehet", "tasa-arvobarometri naiset" ja "tasa-arvobarometri miehet".*

Kodinhoitoon liittyvät tehtävät ovat kuitenkin tyypillisesti erilaisia sukupuolen mukaan. Askaareet ovat sukupuolittuneita siten, että miehet hoitavat naisia useammin kotiin liittyviä huoltotyitä, teknologia-asioita, rakennustöitä ja kulkuvälineiden huoltoa. Naiset sen sijaan kantavat tyypillisesti päävastuun muista kotitöistä, kuten siivouksesta, pyykinpesusta sekä ruoanlaitosta. (ks. Taulukko 3; Tilastokeskus 2022.) Perhebarometrissä (2025) ilmenee, että naiset myös pääsääntöisesti suunnittelevat tulevat ruokaostokset, vaikka molemmat sukupuolet arvioivat tekevänsä päivittäisostokset suhteellisen tasapuolisesti niin ajankäyttötutkimuksen (2022) kuin tasa-arvobarometrin (2025) mukaan. Tämän voi olettaa kertovan naisten tekemästä näkymättömästä metatyöstä, jonka mittaaminen voi olla haastavaa.

Tasa-arvobarometrissä (2025) vastaajat kertovat usein jaetusta vastuusta pihatöissä ja lemmikkien hoidossa. Niin tasa-arvo- (2025) kuin perhebarometrissä (2025) miehet useammin arvioivat kantavansa suuremman vastuun talousasioista. Silti perheen menojen maksaminen menee yleisimmin puoliksi, riippumatta eroista puolisoiden tuloissa. Tämä on huolestuttavaa esimerkiksi taloudellisen tasa-arvon kannalta, koska jopa kolmannes naisista arvioi kumppanillaan olevan huomattavasti suuremmat tulot itseensä verrattuna. Lapsiin liittyvät menot maksetaan yhä useammin suhteessa vanhempien tuloihin. Kuitenkin myös näissä naisilla on korostunut rooli, sillä 27 prosenttia naisista ja 8 prosenttia miehistä arvioi maksavansa itse lapsiin liittyvät menot. (Pietiläinen ym. 2025, 124–127.) Ristiriitaista on, että miehet arvioivat kantavansa suurimman vastuun talousasioissa, mutta silti tuloksien mukaan perheen menot maksetaan puoliksi ja lapsia koskevissa menoissa naisilla on suurempi rahallinen vastuu. Vaikka tuloerot liittyvät laajempaan yhteiskunnalliseen palkkaepätasa-arvoon sukupuolten välillä, voi sillä olla suuria vaikutuksia perheiden sisäisten käytäntöjen syntyymiseen ja ylläpitämiseen, mutta myös kokemuksiin vallasta ja päätöksenteosta perheessä.

Huomioitavaa on, että kotitöiden jakautuminen on ikäsidonnaista. Mitä vanhemmasta ikäryhmästä on kyse, sitä suuremman osuuden naiset arvioivat tekevänsä kotitöitä, sekä sitä pienemmän osuuden taas miehet (Sorsa ym. 2025, 63). Myös kokemukset kotitöiden kasautumisesta ovat sukupuolittuneita, sillä jopa 75 prosenttia miehistä kokevat, ettei heille ole kertynyt liikaa vastuuta kotitöistä, kun taas näin kokevat 43 prosenttia naisista. Suurin ero kokemuksissa on 55-vuotiailla, joista jopa 40 prosenttia naisista kokee kotitöiden vastuun kasautuvan heille, kun vastaava määrä samanikäisillä miehillä on vain 13 prosenttia. (Pietiläinen ym. 2025, 117.)

6 Taustatekijöiden merkitys hoivan sukupuolittuneille eroille

Perheiden sisäiset käytännöt ja toimintamallit ovat monimutkaisten tekijöiden summa. Sukupuolittuneet erot muodostuvat yksilöllisten, institutionaalisten ja yhteiskunnallisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Tässä luvussa tarkastelen hoivan jakautumiseen liittyviä taustatekijöitä, jotka ovat teemoiteltu eri piirteiden mukaisesti mikro-, meso-, ekso, makro- ja kronosysteemitasolle. Tulokset ovat jaettu alalukuihin Bronfenbrennerin (1979, ks. luku 3) ekologisen systeemiteorian mukaisesti. Tarkasteltaessa taustatekijöitä kyseisen teorian valossa tulee huomioida, että taustatekijöiden teemoittelu ja jakaminen teorian eri tasolle ei ole suoraviivaista, vaan osan tekijöistä pystyisi jakamaan useammalle eri systeemitasolle. Oleellista on tiedostaa, että systeemitasot toimivat osittain päällekkäin ja ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa muodostaen laajan kokonaisuuden. Täten tasoja ei pysty täysin erottamaan toisistaan.

6.1 Neuvottelut ja yksilölliset tekijät vaikuttavat mikrosysteemin tasolla

Mikrosysteemin tasolle asettuvat tekijät ovat kenties merkittävimmissä roolissa hoivan jakautumisen kannalta, koska mikrosysteemissä yksilöön ja tämän toimintaan vaikuttavat tämän läheisimmät sosiaaliset suhteet. Perheen vuorovaikutussuhteet vaikuttavat hoivavastuiden jakautumiseen arjen käytännöissä ja luovat pohjan työnjaolle. Perheen sisäisten hoivakäytäntöjen arvioidaan olevan jatkuvan neuvottelun kohteena, ja niihin liittyvää keskustelua saatetaan käydä päivittäin (Grigorjew & Eerola 2025; Terävä, Närvi, Lammi-Taskula & Eerola 2022). Kuitenkin osa päätöksenteosta saattaa nojata myös hiljaisiin sopimuksiin vanhempien välisestä työnjaosta (Saarikallio-Torp, Närvi, Miettinen & Kinnunen 2024, 135), mitä osaltaan raamittavat yhteiskunnalliset sukupuoli-ihanteet ja -normit (Miettinen 2008; Närvi 2014). Itsestään selvinäkin pidetyt ja totutut työnjaon tavat ylläpitävät vallitsevia kulttuurisia vanhemmuuskäsitteitä ja ajattelutapoja, mutta niistä neuvottelu ja toisintekeminen voivat myös muuttaa niitä (Terävä ym. 2022).

Keskusteleminen hoivan jakamisesta on yhteydessä vanhempien yhteiskunnalliseen asemaan ja koulutustasoon. Esimerkiksi korkeasti koulutetut ja hyvätuloiset vanhemmat keskustelevat useammin perheen käytänteiden jakautumiseen liittyvistä asioista, kun taas pientuloisissa

perheissä käytänteet saattavat olla pakon sanelemia. (Saarikallio-Torp ym. 2024, 135.) Lisäksi korkeampi koulutustaso on yhdistetty vapaampiin ja niin sanotusti modernimpiin sukupuolirooliodotuksiin (Miettinen 2008, 29). Sen sijaan työväestöllä saattaa olla perinteisempi ja vähemmän joustavampi käsitys sukupuolten työnjaoista (Anttila 2012, 300). Yksilölliset taustatekijät vaikuttavat lisäksi perheiden päätöksiin perhevapaiden pitämisestä. Korkeammin koulutetuissa perheissä pidetään useammin pidempiä perhevapaita kuin matalammin koulutetuissa perheissä. (Saarikallio-Torp ym. 2024.) Usein miehet, jotka ovat jo vakiinnuttaneet asemansa työelämässä ovat valmiita jakamaan hoivavastuuta puolison kanssa tukeakseen tämän paluuta työelämään (Närvi 2014). Sosioekonominen asema ja tulotaso täten osaltaan mahdollistaa tai vaikeuttaa kodin työnjaon neuvotteluita. Toisaalta, kun otetaan huomioon miesten oma asenne ja motivaatio lastenhoitoa kohtaan, miehen henkilökohtaisten ja sosioekonomisten taustatekijöiden merkitys esimerkiksi perhevapaan pitämisen ja keston ennustajana vähenee (Terävä ym. 2022).

Oleellista on huomioida, että kodinhoitovastuut ovat jakautuneet puolisoitten välillä tasaisemmin ennen lapsensaantia, kun taas lapsen syntymän jälkeen hoivavastuut kasautuvat useammin naisille (Terävä ym. 2022). Naisen korostunutta hoivavastuuta selitetään muun muassa sen luonnollisuudella, lapsen omalla tahdolla äidinhoivasta ja miehen osaamattomuudella (Grigoriev & Eerola 2025; Sevón, Malinen, Murtorinne-Lahtinen, Mykkänen & Rönkä 2016; Närvi 2014; Terävä ym. 2022). Työnjakoa selitetään usein puolisoitten välisillä ominaisuuksilla, persoonalla ja asenteilla työnjakoa kohtaan (Sevón ym. 2016, 301; Miettinen 2008, 107; Terävä 2022), mutta niissä ei kuitenkaan usein tunnisteta työnjaon sukupuolittuneisuutta. Esimerkiksi Närvi (2014) ja Terävä ym. (2022) artikkeleissaan toteavat, että arjessa roolien jakautuminen useimmiten pohjautuu sukupuolitapaisuudelle, johon voidaan kuitenkin halutessa myös puuttua. Sukupuolitapaisuudella tarkoitetaan eri sukupuolille ominaisia käytös- ja toimintamalleja, mihin vaikuttaa yksilölliset taipumukset sekä ympäröivä kulttuuri (Miettinen 2008). Esimerkiksi hoivaamisen kyky liitetään tyypillisesti naisiin taustasta tai kokemuksista riippumatta, kun taas miehiin kykyä ei automaattisesti yhdistetä (Närvi 2014, 42–43).

Yksilön omaksuvat ihanteet saattavat heijastella niin yhteisön ihanteita, kulttuurisia normeja kuin omia arvoja sekä yksilöhistoriaan liittyviä kokemuksia. Tällöin myös hoivan jakautumista määrittelevät niin yksilön kuin yhteiskunnan vanhemmille, vanhemmuudelle sekä sukupuolille asetut normit ja tavoitteet. (Halonen, Rintala, Sorkkila, Rönkä & Aunola 2021, 305.) Sevónin ym. (2016, 296) mukaan sukupuolittuneita työnjakoja selittävät omaksutut sukupuoliasenteet,

jolloin perinteistä sukupuoli-ideologiaa kannattavat jakavat hoivaa sukupuolittuneemmin kuin laajemmin tasa-arvoa kannattavat.

Naisen luontaista hoivaajan roolia vauva-aikana selitettiin myös imetyksellä ja yöllisellä hoi-
valla, jota saattoi kuitenkin kompensoida miehen suurempi rooli isompien lasten hoidossa (Gri-
gorjew & Eerola 2025, 144). Kuitenkin Eerola, Mustosmäki ja Pirskanen (2025) tutkimukses-
saan toteavat, että jotkut miehet kokevat mahdottomaksi lisätä omaa panostaan vauvan hoi-
vassa. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että lapsen oma vahva tahto äidin hoivasta määrittää tästä
ensisijaisen hoivaajan. (Eerola ym. 2025.) Vauva-aika toimii siis määrittävänä tekijänä etenkin
lastenhoidon epätasaiselle jakautumiselle, sillä muulloin töiden jakautuminen on tasapuolisem-
paa. Muutenkin perherakenteella on vaikutusta hoivan jakautumiseen. Aiemmin mainitut hoi-
van neuvottelut ovat yleisempiä etenkin ensimmäisen lapsen kohdalla, mutta perheen kasvaessa
saatetaan luisua perinteisiin sukupuolirooleihin, eikä niistä neuvotella enää samaan tapaan kuin
aiemmin. (Grigorjew & Eerola 2025.)

6.2 Työmarkkinat ja politiikka vaikuttavat meso- ja eksosysteemin tasoilla

Hoivaroolien jakoihin liittyvät tekijät mesosysteemin tasolla poikkeavat yksilön välittömän lä-
hiympäristön tekijöistä, sillä tässä systeemissä eri mikrosysteemit vaikuttavat toisiinsa. Ek-
sosysteemissä taas on kyse vuorovaikutussuhteista, joissa yksilö ei suoranaisesti ole osana,
mutta ne vaikuttavat tähän silti. Hoivan jakautumisen kontekstissa ensisijaisessa roolissa ovat
vanhempien työpaikat sekä työtilanteet. Tässä kappaleessa tarkastellaan mesosysteemiä yh-
dessä eksosysteemin kanssa, koska eksosysteemin tasolla tapahtuva poliittinen päätöksenteko
sekä lainsäädäntö voivat vaikuttaa merkittävästi mesosysteemin toimintaan.

Työpaikkojen käytännöt ja niihin vaikuttavat poliittiset päätökset sekä lainsäädäntö vaikuttavat
yksilöiden toimintaan välillisesti tai välittömästi. Esimerkiksi poliittiset toimenpiteet voivat
vaikuttaa hoivanjakoon kohdistumalla joko suorasti tai epäsuorasti eri tekijöihin, joita on työn-
jaon taustalla (Miettinen 2008, 84). Yhtenä merkittävimpänä hoivan jakautumiseen vaikutta-
vana tekijänä eksosysteemin tasolla voidaan pitää perhevapaakäytänteitä, joilla on pyritty lisää-
mään etenkin miesten mahdollisuuksia pitää perhevapaita enemmän sekä joustavammin. Per-
hevapaajärjestelmä luo vanhemmille mahdollisuuksia hoivanjakoa koskeville valinnoille,
joissa yhdistyvät vanhempien työtilanteet, taloudelliset resurssit ja kulttuuriset vanhemmuus-
ihanteet. (Terävä ym. 2022.)

Tutkimustulokset ovat yhtenäisiä siinä, että merkittävä perhevapaiden pitämiseen liitetty tekijä on perheen taloudellinen tilanne (Saarikallio-Torp ym. 2024; Närvi 2014; Terävä ym. 2022). Vaikka taloudellinen tilanne on osa yksilön mikrosysteemissä tapahtuvien asioiden jatkumoa, tulee sitä tarkastella myös osana meso- ja eksosysteemiä. Esimerkiksi taloussuhdanne, työllisyystoimet tai elinkustannukset voivat vaikuttaa perheeseen riippumatta henkilöiden sosioekonomisesta asemasta. Etenkin päätöstä isien jäämisestä perhevapaalle määrittää usein se, onko isän jääminen vapaalle taloudellisesti järkevää. (Saarikallio-Torp ym. 2024; Närvi 2014; Terävä 2022.) Tämän voidaan olettaa heijastelevan sukupuolten välistä taloudellista epätasa-arvoa, jossa naisella on oletetusti huonommat ansiotulot mieheen verrattuna, jolloin tämän on taloudellisesti perustellumpaa jäädä pidemmälle vapaille ilman huolia isoista ansiomenetyksistä.

Työpaikkojen joustavuus voi helpottaa perheen ja työn yhteensovittamista, luoden perheille mahdollisuuksia jakaa hoivaa tasaisemmin (Saarikallio-Torp ym. 2024; Anttila 2012). Esimerkiksi Grigorjewn ja Eerolan (2025, 141) tutkimuksessa ilmenee hoivan jakautuvan tasaisemmin vanhempien kesken etenkin silloin, kun puolison työ on joustavaa. Terävän ym. (2022) artikkelista ilmenee, että työperäiset seikat, kuten työn luonne, kiireet tai työtilanne, ovat merkittäviä syitä sille, etteivät miehet pidä perhevapaita. Päinvastaisesti taas naiset, jotka kokevat työnsä liian kuormittavaksi käyttävät perhevapaan lisäksi useammin myös kotihoidon tukea, ollen näin pidemmän aikaa pois ansiotyöelämästä (Närvi 2014).

Huomioitavaa on, että työpaikan ilmapiiri perhevapaita kohtaan vaikuttaa työntekijöiden asenteisiin ottaa perhevapaat puheeksi työpaikalla (Saarikallio-Torp ym. 2024). Esimerkiksi myönteinen ilmapiiri on yhteydessä miesten pidempiin perhevapajaksoihin (Saarikallio-Torp ym. 2024), mikä taas on yhteydessä miesten suurempaan osallistumiseen hoivatyössä myös perhevapaiden jälkeisessä elämässä (Grigorjew & Eerola 2025). Lyhyempien perhevapaiden kohdalla ei ole silti kyse niinkään työpaikan negatiivisesta ilmapiiristä lastenhoitoa tai perhevapaita kohtaan, vaan henkilön omista henkilökohtaisista käsityksistä työn luonteesta. Nämä vaikuttavat sukupuolittuneesti päätöksiin perhevapaiden pitämisestä. (Terävä ym. 2022.) Toisaalta vanhempien jaksaminen ja ehtiminen vaikuttavat osaltaan hoivavastuiden jakautumiseen, mikä kytkeytyy työ- ja arkielämän yhteensovittamiseen (Grigorjew & Eerola 2025, 147). Halonen ym. (2021, 315) ilmaisevat, että työelämän muuttuminen epävarmemmaksi ja intensiivisemmäksi voi vaikeuttaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista, mikä voi lisätä vanhempien riittämättömyyden ja syyllisyyden kokemuksia, mutta saattaa heijastua myös hoivanjakoon.

Perhevapaiden lisäksi myös muut julkiset palvelut raamittavat perheiden hoivaratkaisuja (Saarikallio-Torp ym. 2024, 135). Esimerkiksi varhaiskasvatuspalvelut vähentävät vanhempien omaa panosta lastenhoitoon ja mahdollistavat niin naisten kuin miesten ansiotyönteon (Miettinen 2008). Närvi (2014, 138) tutkimuksessaan kertoo, kuinka päivähoiton aloittaminen ja vanhemman töihin paluu vaatii usein perheen arjen uudelleenjärjestämistä, jolloin tärkeää on vanhempien välinen neuvottelu rooleista kotona, mutta myös työn joustavuus. Lapsen laittaminen päiväkotiin mahdollistaa vanhempien töihin paluuta, ja toimii mahdollisuutena vähentää heille kertyvää kodin- ja lastenhoidon taakkaa. Useat vanhemmat kuitenkin perustelivat lapsen kotona pitämistä ja kotihoidontuen käyttöä varhaiskasvatuksen laadun heikkoudella ja saatavuuden haasteilla. (Saarikallio-Torp ym. 2024.)

Julkisten palveluiden toimintaan sekä työmarkkinoihin vaikuttavat pitkältä julkinen rahoitus ja valtion taloustilanne, mikä vaikuttaa epäsuorasti myös perheiden hoivajakoihin. Pitkittynyt kotihoito saattaa lisätä epätasa-arvoisiin hoivaroleihin luisumista, jos nainen on miestä enemmän kotona. Koska miehet usein tekevät enemmän ansiotöitä pikkulapsiaikana naisten pitäessä valtaosin perhevapaista, käyttävät he vähemmän aikaa kodin- ja lastenhoitoon (Sevón ym. 2016; Terävä 2022). Toisaalta miesten ensisijainen asema hoivassa korostuu silloin, kun tämä on ansiotyön ulkopuolella ja näin ollen viettää enemmän aikaa kotona (Grigorjew & Eerola 2025, 148). Tämän myötä voidaan olettaa, että kotona eniten aikaa viettävä vanhempi kantaa suuremman vastuun kodin- ja lastenhoidosta. Tämä ei kuitenkaan selitä naisten korostunutta hoivaroolia silloin, kun vanhemmat käyttävät yhtä paljon aikaa ansiotyöhön.

6.3 Ihanteet, tavat ja normit vaikuttavat makro- ja kronosysteemin tasoilla

Makrosysteemi edustaa yhteiskunnan laajoja kulttuurisia ja sosiaalisia konteksteja, ja sen voidaan nähdä vaikuttavan kaikkiin edellä mainittuihin systeemitasoihin. Se, miten hoiva ymmärretään ja miten sitä tuotetaan, liittyy vahvasti makrosysteemin tason sukupuolittuneisiin käsityksiin ja kulttuurisiin normeihin. Täten hoivaroolien ja -vastuiden jakautumista voidaan tarkastella laajana yhteiskunnallisena ilmiönä. Yhteiskunnallisille ilmiöille olennaista on niiden muuttuminen ajan kuluessa, joten makrosysteemin yhteydessä tarkastellaan myös kronosysteemille eli ajalliselle tasolle sijoitettavia tekijöitä.

Hoiva nähdään makrotasolla kulttuurisesti erilaisten ihanteiden ja odotuksien kautta, jolloin perheiden käytänteet muodostuvat perheenjäsenten vuorovaikutuksen lisäksi yhteiskunnallisten

rakenteiden myötä (Grigorjew & Eerola 2025). Toisaalta hoivaan liitetyt ihanteet ja odotukset saattavat heijastella myös kulttuurisia ja poliittisia keskusteluita sekä linjauksia laajemmin (Halonen ym. 2021, 307), mikä kuvastaa eri systeemitasojen jatkuvaa vuorovaikutusta. Kodin työnjakoja selitetään usein henkilökohtaisen mieltymysten kautta, eikä niissä huomioida suurempia kulttuurisia ihanteita tai normeja. Hoivan jakautumista kuitenkin selittää kulttuuristen normien muovaama sukupuolitapaisuus (Miettinen 2008; Närvi 2014; Sevón ym. 2016), jonka myötä esimerkiksi tytöt osallistuvat poikia yleisemmin nuorempina kotitöiden tekemiseen (Miettinen 2008).

Hoivan suorittamisella naiset saattavat pyrkiä vahvistamaan omaa naiseuteen liittyvää sukupuoli-identiteettiä, kun taas miehet saattavat tehdä päinvastoin suojellakseen omaansa (Sevón ym. 2016). Myös Anttilan (2012) mukaan kodintyönjaot liittyvät sosiokulttuurisiin rakenteisiin ja sukupuolijärjestykseen. Tämän myötä esimerkiksi kotitöihin liitetyt vastuut ovat luokiteltu perinteisesti naisten- ja miesten töihin, mikä osaltaan pitää työtehtäviä erillään, mutta myös järjestää tehtäviä arvostuksen mukaan. Esimerkiksi miesten töiden korkeampaa arvostusta kuvastaa se, että naiset pääsääntöisesti hoitavat loputtomat, arjen rutiineissa toistuvat uusintavat kotityöt. Sen sijaan miehille ominaisemmat tehtävät ovat tyypillisesti harvinaisempia ja vaihtelevampia. (Anttila 2021; Miettinen 2008.)

Länsimaissa sukupuolten välistä tasa-arvoa voidaan pitää keskeisenä kulttuurisena normina, joka ohjaa niin poliittista toimintaa kuin yksilöllisten arvojen muodostumista (Lütolf 2025). Tasa-arvoajattelussa pidetään itsestäänselvyytenä naisille ja miehelle asetettuja samoja velvollisuuksia ja vapauksia (Miettinen 2008; Närvi 2014). Tasa-arvokehityksen myötä ajatuksena on ollut, että naisten käydessä ansiotyössä myös miesten käyttämä aika kodinhoitoon lisääntyisi (Sevón ym. 2016, 297). Yhtä lailla tasa-arvoon perustuva jaetun vanhemmuuden ideaali on noussut vanhemmuutta koskeväksi normiksi (Grigorjew & Eerola 2025). Viime vuosikymmenien kuluessa kodin- ja lastenhoito onkin muuttunut sukupuolten välillä tasa-arvoisemmaksi (ks. luku 5; Tilastokeskus 2022). Todellisuudessa kuitenkin sukupuolten välinen eriarvoisuus kasvaa edelleen perheiden perustamisen yhteydessä (Lütolf 2025). Vaikka työnjako on ajallisesti tasapuolistunut, kokevat naiset useammin kotityöt raskaampina kuin miehet. Tämä voi olla yhteydessä sukupuolittuneiden kotitöiden erilaisuuteen. (Miettinen 2008.)

Perheiden käytänteet pohjautuvat suhteessa tavoiteltuihin vanhemmuuden ihanteisiin, jotka ovat muuttuneet monin tavoin viime vuosikymmenien aikana. Vaikka jaetun vanhemmuuden ja

hoivaavan isyyden ihanteet ovat lisääntyneet suomalaisten keskuudessa, ovat sukupuolittuneet roolit ja asenteet silti osa yhteiskunnan normistoa. (Terävä ym. 2022.) Perhe- ja työelämän yhdistelmässä usein yhteen kietoutuvat intensiivisen vanhemmuuden ja intensiivisen työntekijyyden ihanteet (Saarikallio-Torp ym. 2024; Grigorjew & Eerola 2025). Halosen ym. (2021, 315) tutkimuksesta ilmenee, että nuorten lasten vanhemmat kokevat yhteiskunnan ihanteiden mukaisen naisen olevan lapsiorientoitunut, kodista huolehtiva, aikaansaava, töissä käyvä ja uralaan etenevä, ja miehen taas olevan uraorientoitunut, varakas, mutta myös kodista huolta pitävä. Nämä tulokset kuvastavat hyvin käsitystä intensiivisen vanhemmuuden ja lapsilähtöisyyden kulttuurisista ideoista, joita yksilöt toteuttavat arjen käytännöissä (Halonen ym. 2021; Terävä ym. 2022).

Oleellista on tiedostaa, että äitiyteen liitetään useammin suurempia odotuksia kuin isyyteen, minkä voidaan olettaa vaikuttavan hoivan epätasaiseen jakautumiseen. Esimerkiksi äitiyteen liitetään laajoja oletuksia kokonaisvaltaisesta huolehtijasta, jonka vastuulle kuuluvat päivittäiset kotityöt lastenhoidon rinnalla (Terävä ym. 2022). Hyvä äitiys mielletään usein itseisarvona, kun taas hyvä isyys nähdään hyvänä lisänä miehen omalle toimijuudelle (Närvi 2014). Kuitenkin Halosen ym. (2021) tutkimuksessa esitetään, että myös miehet saattavat kokea ristiriitaa isän ja elättäjän roolin välillä. Myös Terävä ym. (2022) ilmaisee, että miehen elättäjävastuu voi kaventaa heidän mahdollisuuksiaan ottaa tasavertaisempaa vastuuta hoivasta. Monet miehet myös saattavat tyytyä omaan rooliinsa ja ottaa vastaan naisen tuottamaa hoivaa (Anttila 2012, 297). Täten puhutavat ja ihanteet isyydestä ja äitiydestä ylläpitävät miehen asemaa naisen apurina (Terävä ym. 2022). Toisaalta Saarikallio-Torpan ym. (2024) mukaan enää harva suomalainen uskoo miehen ensisijaiseen vastuuseen koko perheen elättäjänä, ja suuri osa kokee hoivavastuun kuuluvan myös miehille.

7 Johtopäätökset

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut, miten kodin- ja lastenhoitoon liittyvät hoivavastuut jakautuvat naisten ja miesten välillä Suomessa 2020-luvulla. Lisäksi analysoin, millaisia taustatekijöitä näiden jakojen taustalta voidaan havaita käyttäen analyysin tukena Bronfenbrennerin (1979) ekologista systeemiteoriaa. Teorian kautta pystyin jäsentelemään hoivajärjestelyihin vaikuttavia taustatekijöitä yksilötasolta yleiselle. Kun aineistoksi valikoitunutta tutkimuskirjallisuutta tarkastelee, sieltä pystyy huomaamaan erilaisia hoivanjakoon liittyviä teemoja, joita voi teorian mukaisesti asettaa mikro-, ekso-, meso-, makro- tai kronosysteemitasolle. Huomioitavaa on, että eri systeemitasot vaikuttavat toisiinsa suorasti tai epäsuorasti, jolloin eri tekijöiden sijoittaminen usealle eri tasolle voi olla mahdollista. Tässä tutkielmassa jaoin systeemitasot kolmeen osaan, joissa tarkastelin mikrotasoa omanaan, meso- ja eksotasoa yhdessä sekä makro- ja kronotasoa yhdessä. Tutkielman tavoitteena on ollut koota kirjallisuuskatsauksen keinoin kokonaisuus, josta voi huomata, kuinka monimutkaiset prosessit vaikuttavat yksilöiden arkisiin päätöksiin perheiden sisällä, ja täten vaikuttavat hoivavastuiden jakautumiseen ja ylläpitämiseen.

Tulosten perusteella voin todeta, että 2020-luvulla kodin- ja lastenhoitoon liittyvät tehtävät ovat vahvasti sukupuolittuneita. Naisilla on päävastuut suurimmasta osasta hoivaan liittyvistä tehtävistä (ks. Taulukko 2; Taulukko 3; Tilastokeskus 2022), joten tulokset ovat yhteneväisiä aikaisempiin tutkimuksiin nähden (esim. Otonkorpi-Lehtoranta ym. 2021). Naisten vastuut korostuvat etenkin lastenhoitoon liittyvissä osa-alueissa, kuten kouluun tai päiväkotiin yhteydenpidossa sekä lasten lääkärikäynneistä huolehtimisessa. Miehillä on sen sijaan hieman korostunut rooli vain muutamalla osa-alueella, joita ovat lasten kuljettamiset päiväkotiin, kouluun tai harrastuksiin. Vanhempien jaettu vastuu on yleisintä rajojen asettamisessa ja lasten kanssa leikkimisessä. (ks. Taulukko 2; Tilastokeskus 2022.) Toisaalta missään lastenhoitoon liittyvässä vastuussa miehillä ei ole selkeää päävastuusta, vaan korostuneissakin tehtävissä vastuut ovat jakautuneet suhteellisen tasavertaisesti naisten ja miesten välillä. Tuloksista voidaan todeta, että naisille kerääntyvät lastenhoitovastuut ovat arjessa toistuvia ja ennakkointia vaativia, kun taas miesten ovat enemmän kasvatuksellisia ja viihdykkeellisiä.

Kodinhoitoon liittyvät vastuut ovat jakautuneet sukupuolten välillä jonkin verran tasaisemmin kuin lastenhoidon kohdalla. Kuitenkin myös niissä suurin vastuu kasautuu naisille. Erityisesti naiset kokevat heillä olevan päävastuut perinteisistä kotitöistä, kuten siivoamisesta ja

ruoanlaitosta. Miehillä selkeä päävastuu on sen sijaan erilaisissa huoltotöissä. (ks. Taulukko 3; Tilastokeskus 2022.) Kodinhoidontehtävien luonteissa korostuvat samankaltaiset huomioidut kuin lastenhoidon kohdalla: naiset tekevät useammin arjessa toistuvia uusintavia kotitöitä, kun taas miesten päävastuulla olevat tehtävät ovat useammin vaihtelevia tai kertaluonteisia.

Tasapuolisuuteen pyrkivää muutosta on kuitenkin havaittavissa, minkä voi huomata miesten lisääntyneessä ajankäytössä kodin- ja lastenhoitoon (Tilastokeskus 2022). Huomattavissa silti on, että sukupuolten väliset roolit ja velvollisuudet ovat pysyneet melko stereotyyppisinä ”naisten ja miesten töinä” niin kodin- kuin lastenhoidon osalta. Ajallinen muutos hoivaroolien ja -vastuiden jakautumisessa on kuitenkin merkittävä, sillä mitä nuoremasta sukupolvesta on kyse, sitä tasaisemmin roolit ovat jakautuneet (Pietiläinen ym. 2025). Tämä havainnollistaa sitä, että sukupolvi kerrallaan myös perheiden sisäisissä käytännöissä päästään kohti tasa-arvoisempaa, jaettua vanhemmuutta

Analyysin perusteella voin todeta, että hoivaroolien muovautumiseen vaikuttavat tekijät ovat hyvin monitasoisia. Mikrosysteemin tasolla hoivavastuiden ja -roolien taustalla vaikuttavat tekijät muodostuvat perheiden arkisissa vuorovaikutustilanteissa, joissa vanhemmat neuvottelevat ja kommunikoivat vanhemmuuskäytännöistä (Grigorjew & Eerola 2025; Terävä ym. 2022). Neuvotteluiden seurauksena voidaan päätyä ratkaisuihin, joita selitetään muun muassa yksilöllisillä ominaisuuksilla, luonteilla ja asenteilla (Sévon ym. 2016; Miettinen 2008; Terävä ym. 2022). Päätelmänä voidaan todeta, että mitä enemmän perheissä keskustellaan hoivan jakamisesta, sitä tasa-arvoisemmin se myös käytännössä jakautuu. Lisäksi sosioekonominen asema vaikuttaa neuvottelujen kulkuihin, sillä korkeammin koulutetut perheet usein neuvottelevat enemmän ja avoimemmin työnjaosta ja sukupuolirooleista kuin matalammin koulutetut perheet. (Saarikallio-Torp ym. 2025; Miettinen 2008.) Myös omaksutut kulttuuriset asenteet sukupuolta ja normeja kohtaan vaikuttavat siihen, miten perheet toteuttavat hoivanjakoa arjessaan (Halonen ym. 2021). Tämä kuvastaa eri systeemitasojen välistä vuorovaikutusta – tässä tapauksessa makro- ja mikrosysteemin.

Perheissä yksilöllisiksi mielletyt valinnat liittyvät pitkälti työmarkkinoihin, perhepolitiikkaan ja kulttuurisiin käsityksiin sukupuolesta sekä vanhemmuudesta. Meso- ja eksosysteemitasojen hoivaan liitännäiset taustatekijät ovat yhteydessä vanhempien työpaikkoihin, politiikkaan ja muihin julkisiin toimijoihin. Aineistosta voidaan havaita, että työn luonne, joustavuus ja ilma-
piiri sekä vanhempien taloudellinen tilanne ovat merkittävässä asemassa siinä, miten

vanhemmat pitävät perhevapaitaan ja sopivat hoivanjaosta. (Terävä ym. 2022; Saarikallio-Torp ym. 2024; Närvi 2014; Grigorjew & Eerola 2025.) Lasten- ja kodinhoidon kontekstissa perhevapaakäytännöt toimivat merkittävänä sosiaalipolitiikan toimenä, joka vaikuttaa hoivanjakoihin käytännössä. Perhevapaat mahdollistavat tasapuolisen työnjaon kotona, kunhan siitä neuvotellaan vanhempien kesken. (Terävä ym. 2022.) Kokonaisuudessaan yhteiskunnan poliittisella tilalla on vahva yhteys siihen, millaisia palveluita ja mahdollisuuksia hoivanjaolla on. Eri-laiset julkiset toimenpiteet voivat joko parantaa tai heikentää työnjaon tasapuolisuutta. Tämän vuoksi on tärkeää, että julkiset toimijat käyttävät hyödykseen asiantuntijatietao perheiden arjesta ja käytännöistä säätäessään uudistuksia tai muutoksia sosiaali- ja perhepolitiikkaan.

Hoivaan liittyvät taustatekijät ovat aina aikasidonnaisia, joten kronosysteemi vaikuttaa kaikkien systeemitasojen läpi. Analyysin perusteella aineistosta voi huomata, että makrosysteemitasolle sijoittavat taustatekijät, kuten ajan saatossa muodostuneet kulttuuriset vanhemmuusihanteet ja -normit sekä yhteiskunnalliset rakenteet vaikuttavat hoivan ymmärtämiseen ja sen toteuttamiseen. Esimerkiksi yhteiskunnan sukupuolinnormit elävät sitkeästi osana hoivaroolien jakoa, jolloin monet työnjaot määrittyvät sukupuolitapaisuuden kautta (Miettinen 2008; Sévon ym. 2016; Närvi 2014). Toisaalta sukupolvien vaihdoksen myötä myös sukupuoliroolien raamit ovat muuttuneet avoimemmiksi. Eli vaikka kulttuuriset odotukset, ihanteet ja normit yhä vaikuttavat kodin hoivanjakoon, ovat ne myös muutoksessa. Tämä muutos mahdollistaa tasavertaisemman työnjaon perheiden sisällä. Huomioitavaa kuitenkin on, että länsimaissa tasa-arvon periaatteet aiheuttavat naisille kaksoistaakkaa työ- ja perhe-elämän yhdistämisestä. Tämän takia sukupuolittuneiden hoivavastuiden tunnistaminen on olennaista työjaon tasavertaiselle jakamiselle.

Tutkielmani tulosten perusteella perheiden sisäisiin käytäntöihin vaikuttavat niin yksilölliset kuin yhteiskunnalliset tekijät, joiden tunnistaminen ja tarkempi analysointi on merkittävää vaikiintuneiden käytänteiden rikkomiseksi. Toisaalta tutkielmaan sisältyy myös rajoituksia ja jatkokutkimuksenkohteita. Analyysistäni ei esimerkiksi selviä, miten yksilölliset persoonallisuuspiirteet vaikuttavat hoivan tuottamiseen tai sen aiheuttamaan kuormitukseen. Lisäksi tutkielma sivuuttaa täysin muunlaiset perhemuodot kuin heteroperheet. Queer-perheiden tarkastelussa voisi keskittyä enemmän yksilöllisten tekijöiden vaikutukseen hoivanjaossa, koska oletetusti silloin esimerkiksi sukupuolitapaisuus ei kanna siinä niin suurta roolia kuin heteroperheissä. Mielenkiintoista olisi tietää tarkemmin, millaiset ihmistyypit kantavat enemmän vastuuta kodinhovasta ja millaiset taustatekijät ovat tähän liitännäisiä. Tulevaisuudessa myös perhevapaauudistuksen vaikutuksia hoivanjakoon olisi tärkeää tarkastella, jotta jatkossa pystyttäisiin

laatimaan yhä toimivampia ja tasa-arvoistavampia toimenpiteitä. Koska kasaantunut taakka voi toimia niin fyysistä kuin psyykkistä terveyttä kuormittavana tekijänä, voisi työnjaon tasapuo- listuminen toimia yksilöiden hyvinvoinnin edistäjänä myös laajemmin yhteiskunnassa.

Lopuksi voin todeta, että monet naiset todella ovat perheen arjen tukipilareita. Vaikka jaettu vanhemmuus on keskeinen vanhemmuusihanne, ovat perinteiset äidin ja isän roolit yhä osa suomalaista perhekontekstia. Toisaalta huomioitavaa on, että jokainen perhe ja sen käytännöt ovat erilaisia. Perheissä koettu tasa-arvo ja jaettu vanhemmuus perustuvat pitkälti yksilöllisiin arvostuksen ja reiluuden kokemuksiin (Grigorjew & Eerola 2025; Eerola 2018; Twamley & Faircloth 2023). Täten hoivanjakoon voidaan olla tyytyväisiä, vaikka vastuut eivät jakautuisi- kaan täysin tasan vanhempien välillä (Miettinen 2008, 127). Tutkielman tuloksista voi silti huo- mata, että vaikka yleinen konsensus pitäisi naisia ja miehiä tasavertaisina vanhempina, liittyy vanhemmuuskäytäntöihin paljon näkymättömiä ja sisäistettyjä tekijöitä. Nämä tekijät vaikeut- tavat tasavertaisen vanhemmuuden toteutumista käytännössä. Toisaalta ajalliset muutokset osoittavat, että jo nyt voidaan huomata, kuinka aktiivisella toiminnalla voidaan rikkoa suku- puolille asetettuja rooleja ja odotuksia sekä päästä kohti tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa.

Lähdeluettelo

Anttila, A.-H. (2012) Sukupuolitettu kotityönjako ja sosiokulttuuriset rakenteet. *Sosiologia*, 49(4), 291–306. <https://journal.fi/sosiologia/article/view/124045>

Bronfenbrenner, U. (1979) *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.

Eerola, P. & Mustosmäki, A. & Pirskanen, H. (2025) Fathers on the “night shift”? Understanding caring fatherhood through parents’ interpretative repertoires of night-time care. Teoksessa P. Eerola & K. Twamley & H. Pirskanen & P. Romero-Balsas (toim.) (2025) *Caring fathers in the global context*, 135–152. Policy Press. <https://doi.org/10.51952/9781447372448.ch008>

Grigorjew, E. & Eerola, P. (2025) Jaettu vanhemmuus pienten lasten äitien kertomana: Laadullinen pitkittäistutkimus. *Kasvatus*, 56(2), 135–151. <https://doi.org/10.33348/kvt.145906>

Halonen, J. & Rintala, R. & Sorkkila, M. & Rönkä, A. & Aunola, K. (2021) Vanhempien käsitykset ihannevanhemman ominaisuuksista sekä yhteiskunnan asettamista ihanteista Suomessa. *Psykologia*, 56(3), 304-370. <https://doi.org/10.62443/psykologia.v56i3.90950>

Härkönen, U. (2007) Teorian ja tutkimuskohteen vuorovaikutus – Bronfenbrennerin ekologisen systeemiteoria ihmisen kehittymisestä. <https://web.archive.org/web/20151222124047/http://sokl.uef.fi/verkkajulkaisut/monitiet/pdf/harkonen.pdf>
Viitattu 26.9.2025

Karjalainen, M. (2021) Työn rajojen hämärtyminen koronapandemian aikana: Etätyö ja sukupuoli. *Työelämän tutkimus*, 19(4). <https://doi.org/10.37455/tt.112500>

Kilpeläinen, A. (2017) Luhmannin ekologinen kommunikaatio teoreettisena lähestymistapana sosiaalityössä. Teoksessa Mäntysaari, M. & Pohjola, A. & Pösö, T. (toim.) (2017) *Sosiaalityö ja teoria*, 67-84. PS-Kustannus.

Salmi, M. & Närvi, J. (2017) *Perhevapaat, talouskriisi ja sukupuolten tasa-arvo*. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-884-5>

Lepistö, T. (2021) Hoiva ja tasa-arvon neuvottelut lapsiperheissä. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto.

Lütolf, M. (2025) The balancing act of working mothers and caring fathers: Impact of family policy on egalitarianism in families in Western democracies. University of Bern.

Marttinen, M. (2021) “Ettei olla vaan joku perhe paperilla” – Systeeminen lastensuojelu vanhempien näkökulmasta. Pro gradu -tutkielma. Lapin yliopisto.

Miettinen, A. (2008) Kotityöt, sukupuoli ja tasa-arvo: Palkattoman työn jakamiseen liittyvät käytännöt ja asenteet Suomessa. Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarja E 32/2008. Väestöliitto.

Närvi J. & Miettinen A. & Kinnunen A. & Lammi-Taskula J. & Saarikallio-Torp (2024) Muuttuvat perhevapaat, moninainen työelämä – lähtökohtia pienten lasten vanhempien ja perheen yhteensovittamiselle. Teoksessa Kinnunen, A. & Lammi-Taskula, J. & Miettinen, A. & Närvi, J. & Saarikallio-Torp, M. (toim.) (2024) Perhevapaat ja työn ja perheen yhteensovittaminen muuttuvassa työelämässä. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 165.

Kela. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-192-6>

Närvi, J. (2014) Määräaikainen työ, vakituinen vanhemmuus: Sukupuolittuneet työurat, perheellistyminen ja vanhempien hoivaratkaisut. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos & Tampereen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-104-4>

Otonkorpi-Lehtoranta, K. & Salin, M. & Hakovirta, M. & Kaittila, A. (2021) Työ- ja perhe-elämän hämärtyvät rajat: Suomalaisten äitien työ- ja perhe-elämän rajapintojen hallinnan strategiat korona-arjessa. Työelämän tutkimus, 19(4), 570–595. <https://doi.org/10.37455/tt.112501>

Pietiläinen, M. & Attila, H. & Keski-Petäjä, M. & Koivuranta, S. (2025) Tasa-arvobarometri 2024. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2025:11. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5817-3>

Viitattu 10.10.2025

Roskam, I. & Gallée, L. & Aguiar, J. & Akgun, E. & Arena, A. & Arikan, G. & ... Mikolajczak, M. (2022) Gender equality and maternal burnout: A 40-country study. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 53(2), 157–178. <https://doi.org/10.1177/00220221211072813>

Saarikallio-Torp, M. & Närvi, J. & Miettinen, A. & Kinnunen, A. (2024) Neuvottelut lapsen hoivan jakamisesta. Teoksessa A. Kinnunen, J. & Lammi-Taskula & A. Miettinen & J. Närvi & M. Saarikallio-Torp (toim.) (2024) Perhevapaat ja työn ja perheen yhteensovittaminen muuttuvassa työelämässä, 117–127. Kela. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-192-6>

Salminen, A. (2011) Mikä on kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopisto.

Salonen, A. M. & Koivisto, T. H. (2024) The impact of childcare benefits on family role dynamics of working women in Finland. *Studies in Social Science & Humanities*, 3(11), 8–14. <https://www.paradigmpress.org/SSSH/article/view/1407>

Sevón, E. & Malinen, K. & Murtorinne-Lahtinen, M. & Mykkänen, J. & Rönkä, A. (2016) Kumman vuoro? Kotityön ja vanhemmuuden jakamiselle annetut perustelut epätyypillisen työajan perheissä. *Työelämän tutkimus*, 14(3), 295–310. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201701031048>

Sihto, T. & Vasara, P. (toim.) (2023) Hoivan pimeä puoli. Gaudeamus.

Sorsa, T. & Kuokkanen, S. & Lehtonen, N. & Berg, V. (2025) Tahdotko? Suomalaisten parisuhteet, sinkkuus ja seksielämä. *Perhebarometri 2024*. Väestöliitto, Väestöliiton tutkimuslaitos, Katsauksia E59/2025. <https://www.vaestoliitto.fi/verkkojulkaisut/tahdotko-suomalaisten-parisuhteet-sinkkuus-ja-seksielama/>

Viitattu 10.10.2025

Tilastokeskus (2022) Naisten ja miesten kokonaistyöaika ensimmäistä kertaa samalla tasolla 2020–2021: Ajankäyttötutkimus 2020–2021. Helsinki. <https://stat.fi/julkaisu/cku2d1we88fu70b506ua4x5tp>

Viitattu 26.9.2025

Terävä, J. & Närvi, J. & Lammi-Taskula, J. & Eerola, P. (2022) Kuka hoitaa kotona? Teoksessa P. Eerola, K. Repo, M. Alasuutari, K. Karila & J. Lammi-Taskula (toim.) (2022) Lasten

hoidon ja varhaiskasvatuksen monet polut: Lasten, perheiden ja politiikan näkökulmia, 133–152. Gaudeamus.